

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta

Oponentský posudek diplomové práce

Autor diplomové práce: Tomáš Holý

Název práce:

Current Approaches to English Teacher Education as Reflected in Trainees' Teaching Practice
Současné přístupy k vzdělávání učitelů anglického jazyka v reflexi studentských praxí

Vedoucí diplomové práce: PaedDr. Marie Hofmannová (Katedra anglického jazyka a literatury)

Tento oponentský posudek vypracovala: PhDr. Mgr. Hana Voňková, Ph.D. et Ph.D. (Katedra školní a sociální pedagogiky)

Diplomant ve své práci analyzuje didaktickou přípravu studentů na katedře anglického jazyka a literatury na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Konkrétně se zaměřuje na porovnání efektivity dvou modelů z hlediska rozvíjení pedagoogických kompetencí. Jedná se o model aplikovaný a model reflexivní.

Teoretický rámec práce prezentovaný v druhé kapitole je velmi přehledný. Diplomant popisuje vzdělávání studentů učitelství s důrazem na praxi, kterou v rámci svého studia musí vykonávat. Uvádí mnoho příkladů ze zahraničí, cituje příklady ze Skandinávie. Vše je zasazeno do ještě obecnějšího rámce transformace vysokoškolského studia vyplývající z doporučení stanovených během Boloňského procesu.

V empirické části formuluje dva výzkumné problémy (neuveden doslovný překlad): jaký vliv má předchozí zkušenost studentů s výukou anglického jazyka na rozvoj učitelských kompetencí během praxe v rámci jejich studia a které aspekty učitelských kompetencí jsou rozvíjeny v aplikovaném a reflektivním modelu. Na dané výzkumné problémy se diplomant snaží odpovědět především na základě rozborů reflexí 43 studentů vypracovaných během jejich praxe. O daných studentech má k dispozici také údaj o délce jejich předchozí zkušenosti s výukou, což je využito pro zodpovězení prvního výzkumného problému. Z metodologického pohledu volí diplomant empirický přístup, který je zcela adekvátní pro vyřešení výzkumných problémů.

Otázky k obhajobě:

1) Jednou z důležitých proměnných ve výzkumu je předchozí zkušenost s výukou. Je zkoumán její vliv na rozvíjení učitelských dovedností. Vzhledem k tomu, že o studentech nejsou známy jejich další charakteristiky jako je např. zájem o práci učitele, je možné, že místo vlivu množství předchozí zkušenosti s výukou na rozvíjení učitelských dovedností je zkoumán vliv jiných charakteristik studentů, které korelují s délkou předchozí zkušenosti a které jsou vlastní příčinou nalezených rozdílů při rozvíjení učitelských dovedností. Délka předchozí zkušenosti tudíž může být bez dalšího výzkumu považována pouze jako predikční, ale nikoli příčinná. Princip tohoto problému se vyskytuje v řadě studiích v sociálních vědách a nazývá se problém endogenity. Zabýval se diplomant také touto otázkou?

2) Na straně 21, obrázek 3.1 je 43 participantů rozděleno do třech skupin: experienced (41 procent), inexperienced (14 procent), inexperienced (n/a) (40 procent). Pokud bychom toto přepočítali na absolutní frekvenci získáme následující údaje: 18, 6 a 17 (údaje jsou zaokrouhleny). V interpretacích rozdílů mezi těmito skupinami ve zkoumaných faktorech hard skills a soft skills (např. diskuze k obrázkům 4.2, 4.4, 4.6) je nutné mít na paměti malý vzorek studentů. Diplomant své závěry negeneralizuje na širší vzorek, vztahuje je pouze ke svému vzorku, což je v pořádku. Z hlediska externí validity provedeného výzkumu by však bylo vhodné provést výzkum na větším vzorku. To může být námětem pro další výzkum. Pokud bychom pak považovali daný vzorek jako náhodný výběr ze studentů učitelství anglického jazyka, mohli bychom pomocí inferenční statistiky docházet k závěrům, které by s určitou statistickou chybou bylo možné zobecnit na celou populaci studentů. Z hlediska metodologického by tedy diplomant musel rozšířit využití prostředky statistické analýzy, protože v práci využívá pouze prostředky deskriptivní statistiky. Uvažuje diplomant o rozšíření svého vzorku pro podporu externí validity svých závěrů?

3) Z formálního pohledu může diplomant uvažovat nad následujícími drobnými změnami. Některé koláčové grafy popisující pozitivní, smíšené, negativní hodnocení (např. obrázky 4.1, 4.3, 4.5) by bylo vhodné převést do sloupcových grafů. Koláčové grafy se využívají především pro nominální (kategoriální) proměnné. Pro ordinální, intervalové a poměrové veličiny se většinou (ne však obecně vždy) hodí využívat jiný typ grafů, např. sloupcový. Dále v obrázku 4.13 je vhodné z legendy vypustit hodnocení „positive“ a „mixed“, protože se daná kategorie v uvedeném hodnocení nevyskytuje.

Ačkoli je hlavní téma práce úzké, její závěry, metodologické postupy a teoretický rámec, do nějž diplomant svůj výzkum zasazuje, mohou být využity při analýze přípravy učitelů v dalších oborech a to nejen cizích jazyků.

Diplomantovi bych doporučovala, aby na základě svých zjištění prezentovaných v této práci napsal příspěvek na nějakou pedagogickou konferenci či seznámil se svými výsledky širší pedagogickou veřejnost. Vzhledem k tomu, že v teoretické části zaměřuje hlavně na země Skandinávie, doporučila bych mu, aby toto zaměření rozšířil o další země, kde je model přípravy odlišný. Příkladem by mohlo být Nizozemí, kde je většina učitelů připravována v neuniverzitních typech škol, tzv. hogescholen. Dále může uvažovat rozšíření své práce o aktuální informace výzkumů efektů doporučení plynoucích z Boloňského procesu. V současné době např. na katedře školní a sociální pedagogiky (PedF UK) probíhá v rámci Výzkumného záměru fakulty průzkum spokojenosti se současným děleným studiem (bakalářské a magisterské) a jeho porovnání s předchozím neděleným pětiletým magisterským studiem a to jak mezi vyučujícími, tak mezi studenty.

Celkově lze shrnout, že i přes uvedená doporučení, je práce velmi dobře vypracována a to jak z obsahového tak formálního pohledu. Předloženou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 22. března 2011

Dr. Hana Voňková